

Parlamentul
Republicii
Moldova

OBSERVATOR EUROPEAN

Nr.46

August /Septembrie 2023

*Prin cercetare și informare, spre
cunoaștere și dezvoltare*

Comisia Europeană

Ursula von der Leyen a ținut ultimul său discurs în calitate de președintă a Comisiei Europene, privind starea Uniunii Europene.

Șefa Comisiei Europene și-a stabilit prioritățile politice pentru anul viitor și a evidențiat realizările din trecut - toate acestea cu gândul la alegerile europarlamentare din iunie 2024. În discursul său a fost vorba despre preocupările interne ale UE: tineri, familii, industrie și agricultori. Ea a vorbit de asemenea despre acordul verde al UE - încercarea Bruxellesului de a face din Europa primul continent neutru din punct de vedere climatic până în 2050.

La capitolul extinderea UE, Președinta Comisiei Europene și-a exprimat încrederea că Republica Moldova va face parte într-o zi din Uniunea Europeană. **„Viitorul Moldovei este în Uniunea Europeană”**, a afirmat Ursula von der Leyen. Ea a spus că UE trebuie să aibă o viziune pentru o extindere de succes a Uniunii și a propus ca și țările candidate să fie evaluate în privința statului de drept, așa cum se întâmplă deja pentru statele membre, pentru a le ajuta să adere mai rapid. Moldova a primit anul trecut împreună cu Ucraina statutul de țară candidată la UE.

În octombrie este așteptat un raport de evaluare a progreselor făcute, iar spre sfârșitul anului ar putea fi luată o eventuală decizie de deschidere a negocierilor de aderare. În fiecare an, în luna septembrie, președintele Comisiei Europene prezintă în fața Parlamentului European discursul privind Starea Uniunii, în care face bilanțul realizărilor din ultimul an, abordând totodată provocările comune și prezentând prioritățile pentru anul următor, pentru Uniunea Europeană și nu numai. În discursul său din 2023 privind starea Uniunii, președinta Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, prezintă principalele priorități și inițiative emblematice pentru anul următor, pe baza succeselor și realizărilor Uniunii Europene din ultimii ani. Va fi ultimul discurs din acest mandat legislativ, înainte de alegerile europene din 2024.

Comisia Europeană

CE propune introducerea la nivelul UE a unui card european pentru dizabilitate standardizat și consolidarea actualului card european de parcare pentru persoanele cu dizabilități

Comisia Europeană a propus introducerea unui card european standardizat pentru dizabilități și consolidarea actualului card european de parcare pentru persoanele cu dizabilități, documente ce vor fi recunoscute peste tot în Uniunea Europeană. Aceasta va facilita viața a aproximativ 87 de milioane de persoane și a familiilor lor. Cardul european pentru dizabilitate va servi drept dovadă recunoscută a dizabilității în întreaga UE, oferind acces egal la condiții speciale și tratament preferențial în serviciile publice și private, inclusiv, de exemplu, la transport, evenimente culturale, muzee, centre de agrement și sportive sau parcuri de distracții. Cardul va fi emis de autoritățile naționale abilitate și va completa cardurile sau certificatele naționale existente.

Pentru a promova ușurința utilizării și a reduce sarcina administrativă, directiva propusă va impune statelor membre să furnizeze cardurile atât în versiune fizică, cât și în versiune digitală, să pună la dispoziția publicului, în formate accesibile, condițiile și normele de eliberare sau de retragere a cardurilor și să se asigure că prestatorii de servicii oferă informații privind condițiile speciale și tratamentul preferențial pentru persoanele cu dizabilități în formate accesibile.

Pentru a garanta conformitatea, statele membre trebuie să se asigure că persoanele cu dizabilități, organizațiile lor reprezentative și organismele publice relevante pot lua măsuri în temeiul legislației naționale, dacă este necesar. După transpunerea directivei în legislația națională, statelor membre li se solicită să impună amenzi și măsuri corective în cazul unor încălcări.

Comisia Europeană

Săptămâna europeană a mobilității

Săptămâna europeană a mobilității este o inițiativă a Comisiei Europene, prin care, în fiecare an, între 16 și 22 septembrie, se încearcă găsirea de soluții inovatoare la problemele actuale de mobilitate urbană.

În 2023, inițiatorii evenimentului au dat publicității "Ghidul tematic 2023" sub forma a șase fișe informative, împărțite în cinci domenii tematice: **transport public, mobilitate activă, minimizarea dependenței de mașini, managementul mobilității și soluții de infrastructură.**

Ghidurile elaborate pentru marcarea, în 2023, a Săptămânii europene a mobilității oferă și o serie de sfaturi prin care fiecare dintre noi, dar și entități colective pot contribui la acest obiectiv general de reducere a consumului de energie: utilizarea transportului public, mersul pe jos în zona urbană pe distanțe de până la 5 km, deplasarea fără autovehicule, reducerea numărului de deplasări inutile cu autovehiculul, mersul cu bicicleta, reducerea cu 10% a vitezei de circulație.

Săptămâna Europeană a Mobilității

16 – 22 septembrie 2023

Ă NE FOLOSIM PROPRIA ENERGIE! SĂ ARDEM CALORII, NU COMBUSTIBIL!**Mobilitatea activă: utilizarea formelor nemotorizate de deplasare**

Care este preferata ta?

Beneficiile mobilității active pentru sănătate:**Beneficiile mobilității alternative pentru orașul tău:**

Comisia Europeană

Stocurile de gaze din Europa au ajuns la 90% din capacitate.

Nivelurile de stocare din Europa au atins 90,1% din capacitate la 16 august, potrivit celor mai recente date furnizate de grupul industrial Gas Infrastructure Europe.

Acesta este cel mai ridicat nivel înregistrat pentru această perioadă a anului și cu mult înaintea obiectivului Uniunii Europene de a atinge acest nivel la 1 noiembrie.

UE și-a atins obiectivul de a umple instalațiile de depozitare a gazelor naturale la 90% din capacitate cu aproximativ 2 luni și jumătate înainte de termenul limită de 1 noiembrie.

Stocarea gazelor este esențială pentru securitatea aprovizionării în Europa, deoarece poate acoperi până la o treime din cererea de gaze a UE în timpul iernii. Cifrele publicate arată că nivelurile de stocare a gazelor au atins 1024 TWh sau 90,12% din capacitatea de stocare (echivalentul a puțin peste 93 de miliarde de metri cubi (bcm) de gaze naturale).

UE este bine pregătită pentru iarnă, iar acest lucru va contribui la stabilizarea piețelor în lunile următoare. Piața energetică a UE se află într-o poziție mult mai stabilă decât era anul trecut în această perioadă, în mare parte datorită măsurilor care au fost luate la nivelul UE.

UE a luat o gamă largă de măsuri în urma crizei energetice declanșate de invazia Rusiei în Ucraina, pentru a fi mai bine pregătită pentru iarnă.

Regulamentul privind reducerea cererii de gaze (august 2022) a stimulat o scădere cu 18% a consumului de gaze între august 2022

și mai 2023, iar acum a fost prelungit cu încă un an.

În ceea ce privește găsirea unor surse alternative de gaze, Comisia a condus o campanie internațională concertată de informare pentru aprovizionarea cu gaze alternative – în special sub formă de gaz natural lichefiat (GNL).

În plus, Platforma energetică a UE (prin intermediul #AggregateEU) a găzduit deja două apeluri pentru achiziții comune de gaze, urmând ca un al treilea apel să fie lansat în a doua jumătate a lunii septembrie. De asemenea, investițiile-cheie la nivelul UE și la nivel național au sporit capacitatea de import de GNL a UE și au consolidat reziliența sistemului de gaze al UE.

Consiliul UE

Actul privind cipurile

Consiliul UE și-a adoptat poziția referitoare la propunerea de regulament de stabilire a unui cadru de măsuri pentru consolidarea ecosistemului european al semiconductoarelor, cunoscut mai bine sub denumirea „**Actul privind cipurile**”.

La 21 septembrie 2023, a intrat în vigoare Actul european privind cipurile, instrumentul prin care Uniunea Europeană urmărește să își dubleze ponderea în producția globală de semiconductoare, dominată de Statele Unite și China, la 20% în 2030. Actul european privind cipurile instituie un set cuprinzător de măsuri pentru a asigura securitatea aprovizionării, reziliența și poziția de lider tehnologic a UE în domeniul tehnologiilor și aplicațiilor semiconductoarelor.

Actul european privind cipurile este alcătuit din trei piloni principali. Primul pilon - Inițiativa "Cipuri pentru Europa" - consolidează poziția de lider tehnologic al Europei, facilitând transferul de cunoștințe din laborator în fabrică, reducând decalajul dintre cercetare și inovare și activitățile industriale și promovând industrializarea tehnologiilor inovatoare de către întreprinderile europene. Inițiativa va fi susținută de fonduri UE în valoare de 3,3 miliarde de euro, la care se vor adăuga fonduri din partea statelor membre.

Al doilea pilon creează un cadru pentru a asigura securitatea aprovizionării prin atragerea de investiții și consolidarea capacităților de producție în domeniul fabricării semiconductoarelor.

În cadrul celui de-al treilea pilon, este instituit un mecanism de coordonare între statele membre și Comisie pentru consolidarea colaborării cu și între statele membre, monitorizarea ofertei de semiconductoare, estimarea cererii, anticiparea penuriei și, dacă este necesar, declanșarea activării unei etape de criză. Ca un prim pas, a fost instituit un sistem de alertă pentru semiconductoare la 18 aprilie 2023. Acesta permite oricărei părți interesate să raporteze întreruperile lanțului de aprovizionare cu semiconductoare.

Consiliul UE

Consiliul a adoptat un nou act legislativ al UE pentru modernizarea cooperării judiciare în cazurile de terorism

Consiliul UE a adoptat un nou act legislativ al UE care va stimula schimbul de informații digitale în cazurile de terorism între autoritățile naționale și Eurojust. Datorită unui schimb mai eficient de informații privind cercetarea și urmărirea penală a infracțiunilor de terorism, autoritățile statelor membre și agențiile UE vor avea acces la cele mai complete și actualizate informații privind cazurile de terorism.

"Adoptarea acestui act legislativ reprezintă un salt calitativ în ceea ce privește schimbul de informații între statele membre și Eurojust și va permite realizarea de progrese semnificative în urmărirea penală a infracțiunilor de terorism", Pilar Llop, ministrul interimar al justiției din Spania.

Condiții de muncă decente pentru toți: Consiliul face un pas înainte în direcția adoptării Deciziei Consiliului referitoare la Convenția privind violența și hărțuirea

Consiliul și-a adoptat poziția cu privire la un proiect de decizie prin care statele membre sunt invitate să ratifice Convenția (nr. 190) privind violența și hărțuirea adoptată de Organizația Internațională a Muncii în 2019. Convenția privind violența și hărțuirea este primul instrument internațional care stabilește standarde minime în ceea ce privește combaterea hărțurii și a violenței legate de muncă. Această convenție va contribui la promovarea unor condiții de muncă decente pentru toți, a securității și sănătății în muncă și a egalității de gen, precum și la combaterea discriminării.

Prin acest proiect de decizie, statele membre sunt invitate să ratifice acele părți ale convenției care se referă în mod specific la îmbunătățirea mediului de lucru pentru a proteja securitatea și sănătatea lucrătorilor, precum și la egalitatea între bărbați și femei în domeniul ocupării forței de muncă.

„Violența și hărțuirea la locul de muncă reprezintă un fenomen larg răspândit și persistent în întreaga lume: mai mult de una din cinci persoane s-a confruntat cu violență și hărțuire la locul de muncă, fie că este vorba de violență fizică, psihologică sau sexuală, femeile fiind în mod deosebit expuse acestui risc", a precizat Yolanda Díaz Pérez, ministrul spaniol interimar al muncii și economiei sociale.

Parlamentul European

PE a majorat ponderea surselor de energie regenerabilă în consumul de energie al UE

Parlamentul European a majorat țintele referitoare la ponderea surselor regenerabile în consumul de energie al UE, în conformitate cu Pactul verde și cu planurile REPowerEU.

Conform noilor ținte obligatorii adoptate, sursele regenerabile vor trebui să reprezinte 42,5% din consumul de energie al UE până în 2030, scopul fiind de a ajunge la 45%. Legislația adoptată va accelera și procedurile de acordare a autorizațiilor pentru noile centrale electrice pe bază de energie din surse regenerabile, cum ar fi panourile solare sau morile eoliene, fie de adaptare a celor existente.

Autorităților naționale nu ar trebui să le ia mai mult de 12 luni pentru a aproba instalații noi de energie din surse regenerabile, dacă acestea sunt situate în așa-numitele "zone prioritare pentru energia din surse regenerabile". Pentru restul zonelor, procesul nu trebuie să depășească 24 de luni. În sectorul transporturilor, utilizarea surselor regenerabile de energie ar trebui să ducă la o reducere cu 14,5% a emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2030. În acest sens, se poate introduce o pondere mai mare de biocombustibili avansați și o cotă mai ambițioasă pentru combustibilii din surse regenerabile de origine nebiologică, cum ar fi hidrogenul.

Parlamentul European

Cetățenii europeni ar putea cere despăgubiri pentru încălcările privind poluarea

Parlamentul European și-a adoptat poziția cu privire la o lege revizuită menită să ducă la o calitate a aerului mai bună în UE în vederea realizării unui mediu curat și sănătos pentru cetățenii europeni, una dintre prevederi fiind că persoanele a căror sănătate este afectată vor putea cere despăgubiri atunci când noile norme de poluare sunt încălcate, potrivit unui comunicat de presă al legislativului comunitar. Textul stabilește o limită și valori țintă mai stricte pentru 2035 pentru mai mulți poluanți, printre care particulele fine (PM2,5, PM10), NO2 (dioxid de azot), SO2 (dioxid de sulf) și O3 (ozon). Noile norme ar garanta că, în UE, calitatea aerului nu dăunează sănătății umane, ecosistemelor naturale și biodiversității și ar alinia normele UE la cele mai recente orientări ale Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) privind calitatea aerului. Eurodeputații subliniază că standardele privind calitatea aerului propuse de Comisie ar trebui să fie un obiectiv intermediar care trebuie atins cât mai curând posibil și cel târziu până în 2030.

Parlamentul European va avea 15 locuri în plus după alegerile din 2024.

În urma deciziei Consiliului European, Parlamentul European a aprobat la 13 septembrie 2023 creșterea numărului de eurodeputați cu 15, cu prilejul alegerilor europarlamentare din 2024. Numărul locurilor din legislativul comunitar pentru următorul mandat va crește, astfel, de la 705 la 720, potrivit unui comunicat de presă. Propunerea Consiliului European s-a bazat pe un raport al PE din iunie, care a inițiat procesul și a fost motivat de schimbările demografice ce au avut loc în Uniunea Europeană după alegerile din 2019. Cele 15 locuri suplimentare vor fi repartizate între 12 țări. Franța, Spania și Olanda vor primi câte două locuri suplimentare. Câte un loc în plus va ajunge la Austria, Danemarca, Belgia, Polonia, Finlanda, Slovacia, Irlanda, Slovenia și Letonia. România va rămâne cu același număr de eurodeputați, 33.

Uniunea Europeană

UE va redirecționa 135 de milioane de euro prevăzute pentru programele cu Rusia și Belarus către cooperarea cu Republica Moldova și Ucraina.

Această decizie a fost luată de Comisia Europeană la 16 august, aprobând transferul de 135 de milioane de euro, prevăzute inițial pentru programele Interreg NEXT 2021-2027 cu Rusia și Belarus, către alte programe Interreg cu Republica Moldova și Ucraina.

Această finanțare ar putea sprijini o serie de activități, inclusiv coridoarele de solidaritate și dezvoltarea legăturilor de transport transfrontaliere, servicii de sănătate, proiecte de educație și cercetare, precum și programe de incluziune socială.

De asemenea, va consolida capacitatea instituțională și administrativă a autorităților publice din Republica Moldova și Ucraina care gestionează fondurile UE.

În martie 2022, ca urmare a agresiunii militare rusești împotriva Ucrainei și în conformitate cu măsurile adoptate de UE, Comisia a suspendat inițial cooperarea cu Rusia și cu aliatul său, Belarus, în cadrul programelor Interreg.

Ca urmare, 26 de milioane de euro au fost redirecționate pentru a sprijini programele de cooperare cu Ucraina și Moldova. Fondurile rămase pentru perioada 2021-2027 au fost realocate în același mod.

Consiliu European

Procesul de extindere al UE, discutat la reuniunea de la Atena

La Atena, cu prilejul unei reuniuni informale organizate de premierul elen Kyriakos Mitsotakis, lideri din state din sud-estul Europei au convenit asupra unei declarații care subliniază necesitatea urgentă de a accelera parcursul țărilor din Balcanii de Vest către Uniunea Europeană. La discuții au participat lideri a peste zece țări din regiune, șefa executivului comunitar, Ursula von der Leyen, și președintele Consiliului European, Charles Michel.

Declarația a fost semnată de președinții și prim-miniștrii Bosniei-Herțegovina, Bulgariei, Croației, Greciei, Kosovo, Macedoniei de Nord, Muntenegrului, Republicii Moldova, României, Serbiei și Ucrainei.

Participanții la reuniune au susținut necesitatea găsirii unei "noi energii și a unei noi abordări în procesul de extindere, care să fie tangibile și credibile" și s-au angajat să sprijine Ucraina și Republica Moldova în următorii pași în procesul de aderare, imediat ce ambele țări vor pune în aplicare reformele necesare.

Președintele Consiliului European a declarat, după întâlnirea de la Atena, că aderarea țărilor lor la UE continuă să reprezintă o prioritate pentru Cei 27. **"Balcanii de Vest, Ucraina și Republica Moldova au un patrimoniu, o istorie și un viitor european comun"**, a subliniat Charles Michel.

Eurostat

Producția de bere a UE a revenit la nivelul de dinaintea pandemiei

În anul 2022, țările UE au produs aproape 34,3 miliarde de litri de bere care conțineau alcool și 1,6 miliarde de litri de bere care conțineau mai puțin de 0,5% alcool sau nu aveau deloc conținut de alcool, a transmis Eurostat la 3 august. Comparativ cu 2021, producția de bere cu alcool în UE a crescut cu 7%, revenind la niveluri mai apropiate de anul pre-pandemic din 2019, când producția era de 34,7 miliarde de litri. În ceea ce privește berea fără alcool, nu a existat nicio schimbare față de 2021.

Producția totală de bere a UE (cu și fără alcool) în 2022 a fost echivalentă cu aproape 80 de litri pe locuitor.

Dintre țările UE cu date disponibile, în 2022 Germania a continuat să fie primul producător cu 7,6 miliarde de litri (mai mult de 22% din producția totală a UE). Germania a fost urmată de Spania, cu 3,9 miliarde de litri produși (mai mult de 11% din producția totală a UE), Polonia cu 3,7 miliarde de litri (11%), Țările de Jos cu 2,6 miliarde de litri (aproape 8%) și Franța și Italia, ambele cu 2 miliarde de litri (fiecare 6%).

Cea mai importantă destinație pentru exporturile de bere ale UE este Marea Britanie (860 de milioane de litri, 21% din totalul exporturilor extracomunitare), urmată de SUA (716 milioane de litri), China (349 milioane de litri), Rusia (271 milioane de litri) și Canada (155 milioane de litri). La polul opus, mai mult de jumătate (57%) din berea importată în UE provine din Marea Britanie (290 milioane de litri în 2022), valori mult mai mici fiind înregistrate în cazul importurilor din Mexic (99 milioane de litri), Serbia (40 milioane de litri), Ucraina (15 milioane de litri) și China (11 milioane de litri).

Eurostat

UE a produs 3,2 miliarde de litri de înghețată, marcând o creștere de 5% față de anul 2022

În anul 2022, UE a produs 3,2 miliarde de litri de înghețată, marcând o creștere de 5% față de anul precedent. Dintre țările UE, Germania a fost principalul producător de înghețată în 2022, producând 620 de milioane de litri de înghețată, urmată de Franța (591 de milioane de litri) și Italia (571 de milioane de litri).

Pe lângă faptul că este cel mai mare producător de înghețată în 2022, Germania a produs în medie cea mai ieftină înghețată, la 1,5 euro pe litru. Franța a raportat un preț mediu de 1,9 euro pe litru de înghețată, în timp ce Italia a raportat un preț mediu de 2,3 euro pe litru de înghețată.

Cea mai scumpă înghețată a fost produsă în Austria, cu un preț mediu de 7 euro pe litru, urmată de Danemarca (4,4 euro pe litru) și Finlanda (2,8 euro pe litru).

Numărul cererilor de azil în primul semestru al anului, în creștere cu aproape 30%

Numărul cererilor de azil înregistrate în statele Uniunii Europene, în Elveția și Norvegia în primul semestru al acestui an a crescut cu 28% față de aceeași perioadă a anului 2022, a anunțat, la 5 septembrie, Agenția pentru azil a Uniunii Europene. Conform agenției UE, 519.000 de cereri de azil au fost depuse în primele șase luni ale anului și se estimează că, potrivit tendințelor actuale, numărul cererilor ar putea depăși 1 milion până la sfârșitul anului.

Cei mai mulți solicitanți (44%) vin din Siria, Afganistan, Venezuela, Turcia și Columbia. Germania este țara care a primit cele mai multe dosare în 2023, 30% din total, de aproape de două ori mai multe decât Spania (17%) și Franța (16%).